

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Vår dato: 29.09.2017
Deres dato: 28.06.2017
Vår referanse: KG
Deres referanse:

Hørings svar – ny fagskolelov

Byggenæringens Landsforening (BNL) viser til høringsbrev og høringsnotat fra Kunnskapsdepartementet av 28. juni 2017.

Forslaget til ny fagskolelov er en oppfølging av forslagene til tiltak i Meld. St. 9 (2016-2017) *Fagfolk for fremtiden - Fagskoleutdanning*, som ble vedtatt av Stortinget i mai. BNL er fornøyd med at Stortinget fastslo at fagskoleutdanning er høyere yrkesfaglig utdanning og at mange av forslagene til ny lov vil styrke fagskolens vilkår og studentenes rettigheter og interesser. Fagskolen er viktig for kompetansebyggingen i bedriftene i bygge- og anleggsnæringen og fagskoleutdannede er etterspurt.

BNL mener at den "nye" fagskolen har stort potensiale til å utvikles videre og fylle en større rolle enn i dag som en sentral kompetanseleverandør for bygge- og anleggsnæringen og næringslivet for øvrig. Hvordan samarbeidet med næringslivet og partene, bransjer og bedrifter utvikles vil være avgjørende for hvordan fagskolen som en fremtidsrettet høyere yrkesfaglig utdanning formes. Bestemmelsene i loven må åpne for å utvikle fagskolen videre i tråd med næringslivets kompetansebehov.

BNL vil videre understreke viktigheten av at fagskoleutdanning ses i sammenheng med tilbud og innretting av fagutdanning fra videregående skole og med universitets- og høyskoleutdanning. Bygge- og anleggsnæringen har et bredt kompetansebehov og rekrutterer fra alle deler av utdanningssystemet. For næringen er det avgjørende at utdanningene ses på helhetlig, slik at man bedre kan skape relevante utdanningsløp og systematisk samarbeid med arbeidslivets parter, bransjer og bedrifter.

BNL viser til NHOs hørings svar, og slutter oss til dette. Vi vil i det følgende knytte kommentarer til deler av lovteksten som er særlig viktige for bygge- og anleggsnæringen.

§ 1 Formål

I § 1 (2) står det at *"fagskoleutdanning skal ligge på nivået over videregående opplæring..."*. BNL mener at det kan begrense en videre utvikling av fagskoleutdanning som høyere yrkesfaglig utdanning at fagskolen låses til ett bestemt nivå ved at lovteksten bruker bestemt form, nivået, i stedet for ubestemt form, nivå. Vi foreslår derfor at teksten endres til *"fagskoleutdanning skal ligge på nivå over videregående opplæring..."*.

BNL mener at det i formålet for fagskoleutdanning må komme tydelig frem at fagskolen skal drive faglig utvikling/FoU i samarbeid med næringslivet. Slik vi ser det har fagskolen et potensiale til å bygge kapasitet for utviklings- og innovasjonsorienterte utdanningsprogrammer innrettet mot arbeidslivets behov i årene som kommer. Utdanningen må holde høy kvalitet.

BNL mener det er avgjørende at en fremtidsrettet fagskole, som tilbyr høyere yrkesfaglig, utdanning har faglig utvikling basert på næringslivets erfarings- og utviklingskompetanse og relevant forskning, som del av sitt oppdrag. Vi mener at dette må uttrykkes eksplisitt i et nytt tredje ledd i formålsparagrafen.

§ 4 Akkreditering og godkjenning av fagskoleutdanning

BNL primære syn er at fagskolene må kunne søke om institusjonsakkreditering. Det vil sikre mer fleksibilitet i arbeidet med å utvikle nye utdanningstilbud for arbeidslivet. Vi ser likevel at det foreløpig kan være mest aktuelt at fagskoler kan søke om akkreditering av fagområde, men vi mener at loven også må åpne for institusjonsakkreditering.

§ 4 (3) Fagskoleutdanningens omfang

BNL støtter at det åpnes for å utvide fagskoleutdanningens omfang fra to til inntil tre år dersom det er et begrunnet behov i arbeidslivet. Fagskolen må være i stand til å imøtekomme både eksisterende og fremtidige kompetansebehov i arbeidslivet. Kompetansebehovene må alltid relateres til den aktuelle næring eller sektor, enten det gjelder krav lov og regelverk mv. eller teknologisk, markedsmessig eller annen utvikling som endrer kompetansebehovene.

I høringsnotatet viser Kunnskapsdepartementet til behovet sertifiseringer, autorisasjoner og internasjonale sertifikater. For bygge- og anleggsnæringen vil også krav som stilles i plan- og bygningsloven eller annet lovverk kunne gi grunn for å utvide fagskoleutdanning ut over to år. Fagskoleloven må ta høyde for dette. Endringer i teknologi, byggeprosess, materialer, gjennomføringsmåter, digitalisering mv. fører til at det oppstår nye behov for kompetanse som man ikke har i dag, og som i noen tilfeller vil gjøre det nødvendig å bygge ut den toårige utdanningen.

For BNL er det avgjørende at den nye fagskoleloven åpner for dette, og på den måten gjør fagskoleutdanning til en fremtidsrettet høyere yrkesfaglig utdanning.

Departementet legger i sin vurdering til grunn at treårig fagskoleutdanning må tilfredsstillere kravene til nivå 5.2 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR). BNL er svært uenig i at man på denne måten definerer læringsutbyttet i en treårig høyere utdanning til på forhånd å ligge på nivå 5. BNL mener det er avgjørende for å kunne videreutvikle en fremtidsrettet fagskoleutdanning som høyere yrkesfaglig utdanning at enkelte utdanninger kan vurderes til nivå 6 i NKR dersom kompetansebehovet i næringslivet tilsier det. Det kan også gjelde eksisterende fagskoleutdanninger. Det er arbeidslivets behov og det beskrevne læringsutbyttet som må være førende, ikke en forhåndsbestemt kategorisering av utdanningen.

§ 6 Godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning

BNL støtter prinsipielt at enkeltpersoner kan søke om godkjenning av utenlandsk

fagskoleutdanning som sidestilt med norsk fagskoleutdanning. Vi mener at det må ligge en faglig vurdering til grunn for godkjenningen.

§ 8 og 9 Styrets ansvar og sammensetning

BNL mener det er svært viktig for fagskolens anseelse, utvikling og selvstendighet at alle fagskoler har et eget styre, og at ansvaret for drift av fagskolen ligger hos styret.

BNL støtter at det lovfestes at styret skal ha medlemmer fra relevant arbeidsliv, fra studenter og de ansatte. Dette er et av flere nødvendige tiltak for å sørge for godt samspill mellom fagskoler og relevant arbeidslivet. Representanter må kunne komme fra arbeidslivets parter regionalt og nasjonalt, bransjer og bedrifter.

§ 11 Administrativ og faglig ledelse

BNL støtter at den enkelte fagskole skal ha egen rektor, at det må være fagskolens styre som skal tilsette rektor, og at rektor rapporterer til styret. Det vil gi en tydelig beskjed om at fagskolen er en egen, selvstendig institusjon.

§ 15 Opptak

BNL støtter at det lovfestes at det skal stilles krav til fullført og bestått videregående opplæring i alle fag eller tilsvarende realkompetanse, for å få opptak til fagskole. Departementet presiserer i kommentar at dette ikke er til hinder for at fagskolen kan fastsette tilleggskrav, for eksempel krav til arbeidserfaring eller spesielle utdanninger. Dette er en viktig presisering for å kunne ta opp studenter med rett kompetanse til den enkelte utdanning.

BNL er også opptatt av at fagskolen skal kunne utvikle og tilby skreddersydde utdanningsløp tilpasset den enkelte bransje og næring, blant annet som etter- og videreutdanning og spesialisering innenfor det enkelte lærefag. Det er svært positivt at fagskolene nå vil ha mulighet til å moduliserer fagskoleutdanningen med studiepoenggivende emner, og bygge sammen moduler til helhetlige utdanninger over tid.

Det foreslås større nasjonal samordning om opptak til fagskolene og felles opptaksforskrift. BNL støtter dette. For bygge- og anleggsnæringen må det primære opptakskravet være fag-/svennebrev innenfor relevante bygg- og anleggsgfag. Den tekniske fagskolen bygger i det alt vesentlige på relevante fag-/svennebrev.

§ 16 (2) Studiepoeng

BNL støtter at studiepoeng innføres som betegnelse for læringsutbytte og normert studietid for fagskoleutdanning. Det vil bety at det brukes samme betegnelse for omfangsmål for læringsutbytte og arbeidsinnsats for alle utdanninger på høyere nivå, noe vi lenge har etterlyst.

BNL er ikke enig i departementets forslag om at fagskoler ikke kan omregne studiepoengene sine til European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS). Departementet begrunner dette med at fagskolene ikke er omfattet av Bologna-samarbeidet. BNL viser til at det er nasjonale myndigheter, som deltakere i Bologna-samarbeidet, som bestemmer hvilke nasjonale institusjoner som skal tildeles ECTS. Bologna-samarbeidet er således ikke til hinder for at nasjonale myndigheter tildeler ECTS til utdanningsinstitusjoner på nivå 5 i EQF. En rekke land i

Europa gjør dette, blant annet Frankrike, Nederland, Storbritannia, Danmark, Irland, Sveits, Spania, Portugal, Hellas, Kypros og Malta.

BNL mener departementets forslag vil bidra til å videreføre et skille mellom fagskoleutdanning og universitets- og høyskoleutdanning som ikke likeverdige utdanninger på nivå over videregående skole. Dette vil ikke følge opp Stortingets og regjeringens intensjon om likeverdighet mellom ulike utdanninger eller føringer om at det må legges til rette for internasjonalisering av fagskoleutdanning.

Departementet mener at The European Credit System for Vocational Education and Training (ECVET) er aktuell for fagskoleutdanningene. ECVET er et poengsystem som i Europa primært brukes for utdanning på videregående skoles nivå, i den grad det brukes. BNL kan ikke akseptere at ECVET tas i bruk for fagskolen.

BNL støtter at studenter som er i utdanning når loven trer i kraft får vitnemål med betegnelse studiepoeng for hele utdanningsløpet.

BNL ser det som positivt at alle tidligere studenter som ønsker det, får mulighet til å få dokumentert sin utdanning med studiepoeng. En slik mulighet må gjelde alle tidligere studenter, og ikke være avhengig av den enkelte fagskoles villighet til å skrive ut nytt vitnemål. For tidligere studenter er det en mulighet at Kunnskapsdepartementet utformer et rundskriv som kan legges ved studentenes vitnemål. Rundskrivet må presisere at fagskolepoeng er å forstå som studiepoeng.

§ 16 (3a) Forskrift om et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk

Da NKR ble fastsatt, ble det nedfelt, som ledd i kvalitetssikring av NKR, at det bør etableres et system for gjennomføring av en uavhengig, jevnlig evaluering av arbeidet. BNL har tidligere etterlyst en slik evaluering, jf. vårt svar av 1. november 2016 på høring fra Kunnskapsdepartementet om forskriftsfesting av NKR.

§ 17 Grader

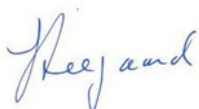
BNL støtter forslaget om å lovfeste en gradsbetegnelse for fagskoleutdanning. Vi mener det vil bidra til å synliggjøre utdanningen og styrke anseelsen. Samtidig vil vi understreke at for at en gradsbetegnelse skal fungere etter hensikten, er det nødvendig at man kommer frem til en betegnelse som fagskolene og arbeidslivet kan stille seg bak. Det er også viktig at betegnelsen kommuniserer i en internasjonal sammenheng. Forslaget om "fagskolekandidat" er ikke egnet sett fra vårt ståsted. BNL ba i høringen av fagskolemeldingen om at dette utredes nærmere. Vi viser til at flertallet i Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen påpekte i innstillingen til fagskolemeldingen at det er behov for en nærmere utredning av en gradsbetegnelse tilpasset fagskolenivået. BNL ber om at dette arbeidet igangsettes i samarbeid med partene i arbeidslivet.

Endringer i studentsamskipnadsloven

Kunnskapsdepartementet foreslår en rett, men ikke plikt for fagskolene til å knytte seg til en studentsamskipnad, fordi det kan medføre vesentlige administrative kostnader, særlig for små skoler.

BNL mener at skolene ikke må være for små, og at det bør være like forhold for alle studenter. Fagskolestudenter bør ha samme rettigheter og kunne ha studentvelferdsgoder på linje med alle andre studenter.

Vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Leegaard". The signature is written in a cursive style.

Jørgen Leegaard
Direktør samfunnspolitikk
Byggenæringens Landsforening – BNL